

Papieski Wydział Teologiczny „Seraphicum” w Rzymie
Via del Serafico 1
00142 Roma

RECENZJA

rozprawy doktorskiej z prawa kanonicznego:

„Adaptacje i akomodacje prawa liturgicznego według kan. 838 KPK, Warszawa 2021, s. 375, napisanej przez ks. magistra lic. Marcina Kołodzieja na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, pod kierunkiem Ks. prof. dr hab. Zbigniewa Janczewskiego

1. PREZENTACJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Recenzowana rozprawa doktorska to systematyczna analiza Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK. Autor przez sam wybór tematu wnosi osobisty wkład, poprzez dogłębne badania oparte na materiałach źródłowych, dotyczących zagadnienia Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Rozprawa doktorska stanowi cenny wkład w polskiej literaturze kanonistycznej oraz światowej. Jest to pierwsze, nowatorskie opracowanie monograficzne w języku polskim, w którym została ukazana Adaptacja i akomodacja prawa liturgicznego według kan. 838 KPK w świetle obowiązującego prawa kanonicznego i praktyki Stolicy Apostolskiej.

Praca doktorska nie nasuwa merytorycznych wątpliwości lub zastrzeżeń, ponieważ Autor od strony naukowej dociera do odpowiedzi na każde

postawione przez siebie zagadnienie. Bogate i uzasadnione wnioski mogą być dodatkowo przedmiotem dyskusji i dalszych, bardziej pogłębionych analiz, prowadzonych przez samego Autora w jego badaniach naukowych.

Na specjalną uwagę zasługuje jasno określony cel pracy doktorskiej: Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Autor podejmuje aktualne i pogłębione problemy badawcze o dużej wartości praktycznej z zakresu kościelnego prawa liturgicznego.

Analiza zebranego materiału źródłowego dotyczy Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Rozprawa doktorska obejmuje cenny obszar badawczy poprzez wnikliwą analizę źródeł dotyczących Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Praca doktorska oparta w większości na materiale źródłowym i najnowszej literaturze światowej świadczy o dojrzałości naukowej doktoranta.

W obszernym wstępie do rozprawy doktorskiej, Doktorant wskazał cel prowadzonych badań, który odpowiada tytułowi rozprawy doktorskiej.

2. ROZPRAWA DOKTORSKA

Recenzowana rozprawa doktorska liczy 375 stron i obejmuje cztery rozdziały. Materiał badawczy opiera się szczególnie na materiale źródłowym, co stanowi w pracy badawczej cenny owoc wieloletnich badań naukowych, poprzez zastosowanie następujących metod: krytyki źródeł, dogmatyczno-prawną, historycznej z elementami analityczno-krytyczną. Doktorant swoje wielokierunkowe badania potraktował kompetentnie, wykorzystując liczny materiał źródłowy oraz bogatą literaturę przedmiotu.

Praca doktorska została podzielona na cztery rozdziały. Układ pracy jest przejrzysty. Język rozprawy jest jasny, logiczny i spójny. Poszczególne wypowiedzi są dogłębnie i starannie udokumentowane.

W ramach niniejszej rozprawy jasno została ukazana problematyka dotycząca Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK. Doktorant w pogłębianiu zagadnienia ukazuje drugorzędny cel pracy polegający na ocenie tychże norm prawa kanonicznego i opracowaniu wniosków *de lege ferenda* w tej tematyce.

Ocena pracy doktorskiej jest bardzo pozytywna, zarówno sama rozprawa posiada liczne i istotne walory naukowe i merytoryczne oraz wskazanie aktualnego stanu wiedzy.

Biorąc pod uwagę wnikliwą analizę problematyki badawczej, będącej przedmiotem recenzowanej rozprawy doktorskiej, a także sumienność analiz naukowych i niezależność wniosków, należy zauważyć, że rozprawa doktorska stanowi wkład w rozwój nauki prawa kanonicznego, jest bardzo

interesującym i potrzebnym studium w j. polskim z prawa kanonicznego z praktycznymi komentarzami oraz użytecznymi propozycjami odnowionego prawa kanonicznego i liturgicznego.

W literaturze kanonistycznej zagadnienie nie doczekało się całościowego opracowania w języku polskim. Doktorant odnosząc się do najważniejszych opracowań wykorzystanych w pracy, dokonał własnej, cennej kwerendy źródeł. Na uwagę i uznanie zasługuje fakt, że Autor przeprowadzając liczne kwerendy, podjął się nie tylko całościowego opracowania tematu w przeważającej części opartej na najnowszej literaturze oraz na źródłach prawa.

Zagadnienie adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK było podejmowane w licznych artykułach oraz dyskusjach teologiczno-prawnych przez naukowców w różnych krajach. Wyniki badań naukowych kanonistów stały się podstawą do pogłębionej analizy zagadnienia dokonanej przez teologów i prawników. Uzyskane wyniki badań do dziś stanowią najpełniejszy obraz prawa kanonicznego i liturgicznego. Na forum teologicznym były prowadzone badania we Włoszech, Francji, Stanach Zjednoczonych oraz w Polsce.

Pierwszego całościowego opracowania zagadnienia obowiązujących, aktualnych norm kanonicznego prawa liturgicznego ze szczególnym odniesieniem do kan. 838 KPK dokonał ks. Marcin Kołodziej w przedłożonej rozprawie doktorskiej.

Na polu naukowym w dociekaniach nad adaptacją i akomodacją prawa liturgicznego Autor wyszczególnił cel swoich badań naukowych.

Doktorant wskazał cel podjęcia na nowo całościowego opracowania zagadnienia Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Nie można pominąć faktu, że doktorant jasno wskazał temat badawczy, który nie doczekał się jak dotąd na gruncie prawa kanonicznego w Polsce monograficznego opracowania. Jest to całościowe, kompletne, kompetentne, rzetelne opracowanie norm Adaptacji i akomodacji prawa liturgicznego według kan. 838 KPK.

Ustawy KPK/83, liczne dokumenty promulgowane przez Stolicę Apostolską po 1983 r. oraz wybrane wytyczne biskupów diecezjalnych i Konferencji Episkopatów zostały wzbogacone przez bogatą literaturę zagadnienia.

Zebrany materiał źródłowy został dogłębnie opracowany w pracy doktorskiej.

W pierwszym rozdziale „Prawo liturgiczne – zagadnienia wstępne”, doktorant jasno przedstawia prawo liturgiczne w aspekcie historycznym. Dobitnie określa naturę i cele prawa liturgicznego w okresie starożytności chrześcijańskiej, reformy trydenckiej. Szczegółowo omawia źródła prawa liturgicznego.

W drugim rozdziale Autor porusza zagadnienie adaptacji i akomodacji w prawie kanonicznym. Ich analiza pozwoliła na wyodrębnienie propozycji bogatej literatury według której Autor poddaje analizie historyczno-kulturowy wymiar adaptacji i akomodacji, omawiając związek pojęcia adaptacji i akomodacji oraz różnice pomiędzy nimi.

W trzecim rozdziale Autor opisuje bardzo dokładnie regulacje prawne w zakresie adaptacji i akomodacji.

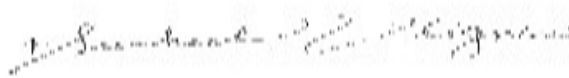
Analiza ustaw Prawa Kanonicznego została wzbogacona poprzez odwołanie się do opinii licznych autorów cytowanych przez doktoranta.

W rozdziale czwartym Autor omawia zagadnienie Adaptacji i akomodacji w praktyce prawno-kanonicznej, szczególnie w polskich księgach liturgicznych. Adaptacje w obrzędzie chrztu dzieci oraz akomodacje w obrzędach chrztu dzieci. Adaptacje i akomodacje w obrzędach bierzmowania. Adaptacje i akomodacje w obrzędach małżeństwa. Autor wskazał również na nieprawidłowości w zakresie adaptacji i akomodacji, podkreślając konieczność rewizji niektórych z nich.

Korpus pracy doktorskiej kończy zakończenie. Jest to merytoryczne i systemowe a jednocześnie bardzo wartościowe oraz syntetyczne podsumowanie badań przeprowadzonych przez Doktoranta.

3. OCENA KOŃCOWA

Uwzględniając Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o *stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595; z 2005 r. Nr 164, poz. 1365; z 2010 r. Nr 96, poz. 620. Nr 182. poz. 1228; z 2011 r. Nr 84, poz. 455), stwierdza, ks. mgr. Lic. Marcin Kołodziej takie kryteria spełnia, co stanowi jego znaczący wkład w rozwój prawa kanonicznego, liturgicznego oraz wykazuje jego aktywność naukową, a tym samym spełnia ustawowe kryteria. Na tej podstawie wnoszę wniosek do Rady Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego o kontynuowanie rozpoczętego przewodu doktorskiego.



Rzym, 30 maja 2022 r.